

Prof. JAAN MIKK

Kellest kasvatada koolmeistreid?

Aastat viiskümmend tagasi valmistati Tartu Ülikoolis õpetajaid ette järgmiselt. Nelja esimese aasta jooksul anti erialane ettevalmistus. Kes õpetajaks soovis saada, õppis veel aasta didaktilis-metoodilises seminaris. Sel aastal oli õppekavas enamik pedagoogilis-psühholoogilistest ainetest ja koolipraktika. Nüüd tehakse ettepanek see süsteem taastada. Aga tingimused on teised. Tol ajal soovis väga palju noori õpetajaks saada, nüüd on neid vähe. Kui nelja aasta jooksul üliõpilasele sisendatakse suurimat austust teaduse vastu, kas on siis loota, et sel ajal kujuneb neil välja soov töötada õpetajana? Ilmselt mitte. Kui neljanda kursuse lõpul ei jätku soovijaid pedagoogilisse harru, kas siis sunnime osa üliõpilasi sinna plaani täiteks? Mida on meil õigus oodata õpetajalt, kes on sunniviisil ametisse pandud? Lahendus võiks olla selles, et me arendame austust ja armastust õpetaja missiooni suhtes erialaainete kaudu. Neljanda kursuse järel tuleks anda õpetajakutse ainult neile, kes õpetajaks saada soovivad. Osa üliõpilasi võiks siis oma õpingud isegi katkestada, lõpetamata kõrgharidusega. Et neid vähem oleks, peame juba sisseastumisel vaatama, kes soovib ja sobib õpetajaks.

Inimesed ühendab rahvaks hoolitsus oma maa eest. Ülikool ühendab kollektiiviks töö meie lõpetajate kutsemeisterlikkuse nimel. Üle kolmandiku ülikooli õppejõududest on ametis põhiliselt koolmeistrite koolitamisega. Sellega tegelevad keelte eriteadlased, ajaloolased, keemikud, ühiskonnateadased. On loomulik oodata, et loenguteks valmistudes mõtleb õppejõud sellele, kuidas tänapäeva kiiresti arenevas ühiskonnas õpetajaid paremini ette valmistada, arendada üliõpilastes soovi töötada õpetajana, kuidas esitada oma ainet nii, et üliõpilased oskaksid oma õpilastes äratada selle vastu huvi.

Paljud õpetajate ettevalmistuse probleemid ei ole lahendatavad ainult ülikooli jõul. Jääda aga ootama, kuni kõik takistused meie teelt on kõrvaldatud, tähendaks jääda teiste edasilükkumise kõrvaltvaatajaks. Me saame juba praegu üheskoos suurendada ülikoolilõpetajate valmidust õpetajatööks.